


# Efnistaka í Fellum og Jökuldal

Óveruleg breyting á Aðalskipulagi Fljótsdalshéraðs 2008-2028

sbr. 2. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

7. maí 2021

 Skipulagsstofnun
Mött.: - 1. júlí 2021
Málnr.
202105099

**ATA**

A0597-047-U01

## Óveruleg breyting á aðalskipulagi

Vegagerðin hefur óskað eftir því að geta tekið efni úr tveimur námum vegna viðhalds á vegum og þarf því að færa þær inn á aðalskipulag sveitarfélagsins. Í báðum tilfellum er um að ræða litlar námur og þannig staðsettar að efnistaka þar hefur óveruleg áhrif. Aðalskipulagsbreytingin er því sett fram sem óveruleg breyting með málsmeðferð í samræmi við 2. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

Önnur náman er við Hof í Fellum en hin við Hrúthamrar í Jökuldal, sjá mynd hér fyrir neðan. Samkomulag við landeigendur liggur fyrir á báðum stöðum. Fyrir liggur úttekt Náttúrustofu Austurlands á gróðri á þessum stöðum sem stuðst er við hér.



Mynd 1: Staðsetning efnistökusvæðanna.

## Efnistökuáform og staðhættir

Efni úr námunum verður nýtt fyrir vegabætur á Jökuldalsvegi eystri (924) og Upphéraðsvegi (931).

Náman við Hrúthamra á Jökuldal er við Jökuldalsveg eystri (924) um 2 km innan við Hringveg í Heiðarenda. Náman er fast upp við veginn. Í námunni á að mala 2.000 m<sup>3</sup> af 0/16 efni í malarslitlag á um 3.000 m<sup>2</sup> svæði. Náman hefur áður verið notuð en er ekki á skipulagi. Landið er því að mestu raskað og ófrágengið frá fyrri efnistöku.

Yfirborð er lítt gróin melavist og á litlum óröskuðum bletti er stórgrýttur melur með holtasóley og krækilyngi en einnig móasef, grasbrúskar, beitieski og vetrarblóm. Við jaðar svæðisins eru rofabörð með sömu tegundum en einnig fjalldrapa og mosa. Allt umhverfis er eingöngu melavist og rofinn lyngmói með fjalldrapa.

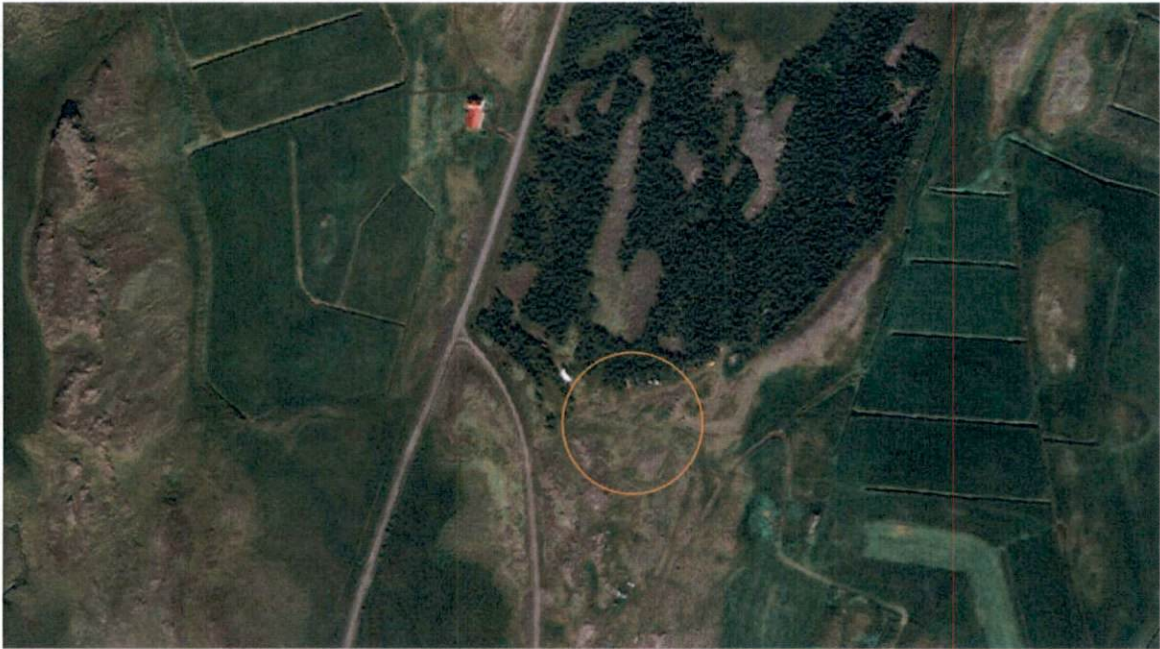


Mynd 2: Loftmynd af efnistökusvæði við Hrúthamra.

Úr námunni við Hof í Fellum er áformað að taka 6.100 m<sup>3</sup> af efni í fyllingar og styrktarlag á 4.500 m<sup>2</sup> svæði. Landið er á mel sunnan við lerkiskógræktarreit.

Á hluta svæðisins eru gömul tæki, timburhrúga, gamlar heyrúllur og búfjáraburður sem Vegagerðin mun láta fjarlægja af svæðinu í samráði við landeiganda. Gegnum námusvæðið liggur girðing sem þarf að færa. Um 0,2 til 0,6 m þykk ofanafýting, mold og malarblönduð mold er á stærstum hluta svæðisins og verður efnið geymt og nýtt í frágang á námunni í lok verks. Vinnsludýpi námunnar er um 1 - 2 m. Efnið er að mestu lagskipt sandrík mól, misgróf með frá 5% til 20% efni stærra en 100 mm.

Yfirborð er að mestu harðbali og mosamelavist með rýrum gróðri og grunnt niður á mól. Mest áberandi eru tegundirnar krækilyng, rjúpnalauf, mosar og fléttur en í laut norðarlega á svæðinu er sina og hrossanál. Ríkulegri gróður er í austurvanga malarássins, einkum mosamóavist.



Mynd 3: Loftmynd af fyrirhuguðu efnistökusvæði við Hof í Fellum.

### Frágangur námanna

Vegagerðin mun hylja og ganga frá námusvæðum í verklok. Þar sem efnistaka er á grónu landi verður gróðurhulu/lífrænu efni haldið til haga og jafnað yfir raskað svæði að efnistöku lokinni. Tryggt verður að ekki verði skilið eftir efnisstál sem getur hrunið, vegna slyshættu, og ekki verða skildar eftir lægðir sem geta valdið vatnsuppistöðu. Að loknum frágangi verður áburði dreift yfir svæðið til að hjálpa staðargróðri í samráði við landeigendur og Náttúrustofu Austurlands.

Báðum námum verður lokað og gengið frá þeim við verklok, í síðasta lagi sumarið 2022.

## Breyting á greinargerð

Greinargerð aðalskipulagsins breytist sem hér segir.

Bætt er við tveimur línnum í töflu í kafla 9.10 fyrir efnistökusvæðin tvö:

E140 Við Hróthamra í Jökuldal

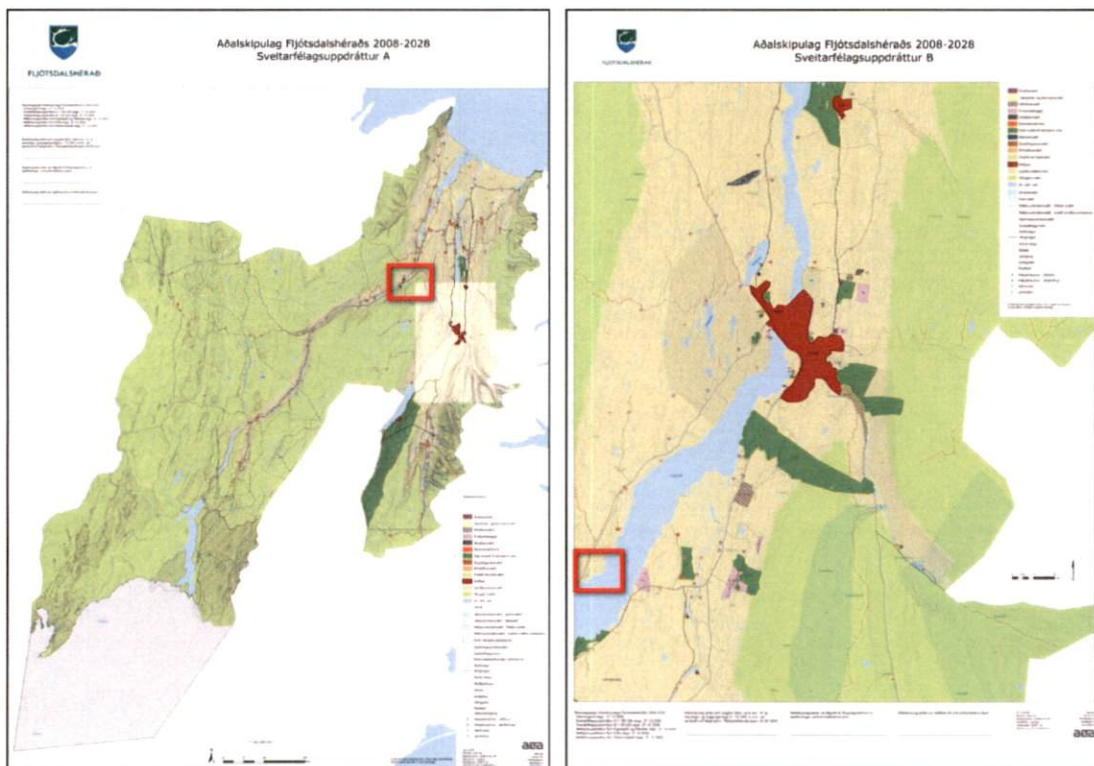
E141 Við Hof í Fellum

Í aðalskipulaginu eru ekki settir sérstækir skilmálar um hámarksefnistöku fyrir efnistökusvæði en um þau gilda almennir skilmálar þar sem segir m.a.:

*Ekki er krafist deiliskipulags fyrir efnistökusvæði en með umsókn um framkvæmdaleyfi skulu fylgja ítarleg gögn um stærð og staðsetningu efnistökusvæðisins, fyrirkomulag efnisvinnslu og frágang að vinnslu lokinni. Stærð svæðanna er ekki tiltekin í aðalskipulagi en tiltaka ber í framkvæmdaleyfisumsókn það umfang efnistöku sem fyrirsjáanlegt er a.m.k. til næstu tveggja ára. Að þeim tíma liðnum, þarf að endurnýja framkvæmdaleyfi sé efnisvinnslu haldið áfram.*

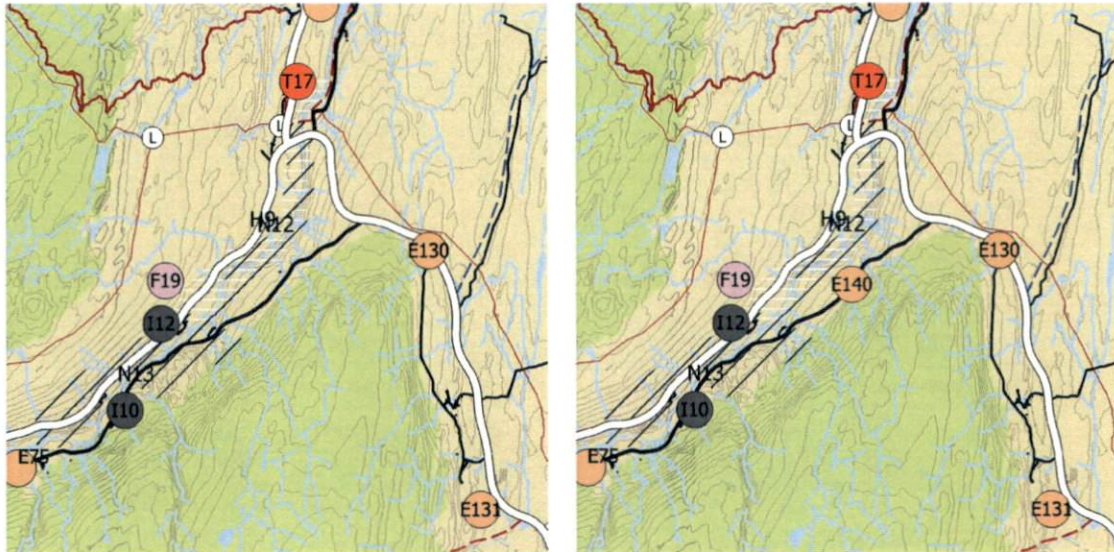
## Breyting á uppdráttum

Náman við Hróthamra færist inn á sveitarfélagsuppdrátt A en náman við Hof inn á sveitarfélagsuppdrátt B. Staðsetning breytinga á hvorum uppdrætti er sýnd hér fyrir neðan.



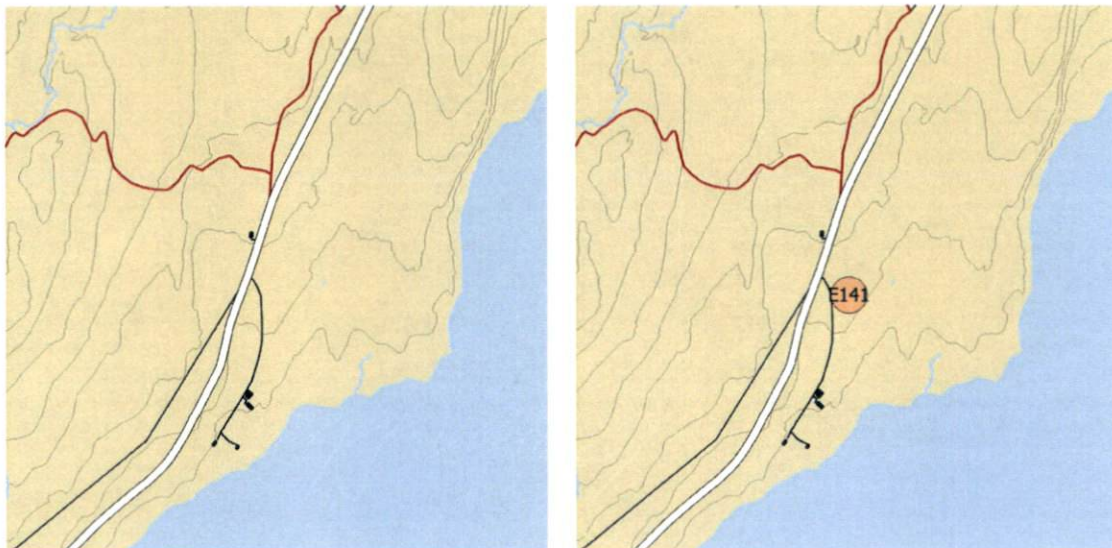
Mynd 4: Staðsetning breytinga á sveitarfélagsuppdráttum A og B.

Eftirfarandi breyting verður á sveitarfélagsuppdrætti A vegna námu við Hríðhamra, E140:



Mynd 5: Hluti af sveitarfélagsuppdrætti A, 1:150.000, fyrir breytingu vinstra megin og eftir breytingu hægra megin.

Eftirfarandi breyting verður á sveitarfélagsuppdrætti B vegna námu við Hof, E141:



Mynd 6: Hluti af sveitarfélagsuppdrætti B, 1:30.000, fyrir breytingu vinstra megin og eftir breytingu hægra megin.

## Stefna og áætlanir

Ekki verður séð að fyrirhuguð breyting á landnotkun stangist á við aðrar áætlanir né heldur er búist við að breytingin rekist á við hagsmuni nágretta eða á svæðisvísu.

Meðal áhersluatriða í stefnu Fljótsdalshéraðs, sem myndar kjarna í stefnumörkun aðalskipulagsins er eftirfarandi:

- *Skipulag landnotkunar og byggingarframkvæmdir grundvallast á því að valda sem minnstum óæskilegum áhrifum á umhverfið, m.a. er tillit tekið til fjölbreytileika lífríkis. Lögð er áhersla á umhverfissvænar lausnir í hönnun mannvirkja og að þau falli sem best að svipmóti landslags og náttúru sem fyrir er. Við efnistöku á byggingarsvæðum og frágang þeirra eru umhverfisleg sjónarmið höfð að leiðarljósi og þess gætt að jarðvegsefni séu nýtt sem næst efnistökuastað.*

Engin sértæk ákvæði um vernd náttúru- eða menningarminja gilda um staðina þar sem efnistakan er fyrirhuguð.

## Málsmeðferð, rökstuðningur og umhverfismat

Sveitarstjórn telur breytinguna sem hér hefur verið lýst svo óverulega að málsmeðferð skv. 2. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 eigi við. Þar segir:

*Nú telur sveitarstjórn að gera þurfi breytingar á gildandi aðalskipulagi sem séu það óverulegar að ekki sé talin ástæða til meðferðar skv. 30.–32. gr. og skal þá sveitarstjórn senda rökstudda tillögu um breytinguna til Skipulagsstofnunar. Niðurstaða sveitarstjórnar skal auglýst. Við mat á því hvort breyting á aðalskipulagi geti talist óveruleg skal taka mið af því hvort hún hafi verulegar breytingar á landnotkun í för með sér eða sé líkleg til að hafa mikil áhrif á einstaka aðila eða hafa áhrif á stór svæði. Fallist Skipulagsstofnun á tillögu sveitarstjórnar skal hún staðfesta tillöguna innan fjögurra vikna frá því að tillagan barst henni og auglýsa hana í B-deild Stjórnartíðinda. Fallist Skipulagsstofnun ekki á að um óverulega breytingu sé að ræða skal hún tilkynna sveitarstjórn um það og fer þá um málsmeðferð eins og um gerð aðalskipulags sé að ræða.*

Skipulagsstofnun hefur gefið út gátlista fyrir mat á því hvort breyting á aðalskipulagi geti talist óveruleg. Þar eru settar fram spurningar sem svarað er hér fyrir neðan. Svör við spurningunum jafngilda einnig umhverfismati breytingarinnar.

1a: Víkur tillagan verulega frá meginstefnu aðalskipulagsins?

*Nei, tillagan er í samræmi við stefnu skipulagsins um að jarðefni séu nýtt sem næst efnistökuastað.*

1b: Er ný landnotkunarskilgreining annars eðlis eða samræmist illa núverandi ástandi eða skilgreindri landnotkun á svæðinu? Til dæmis áform um athafna- eða iðnaðarsvæði á óbyggðu landi.

*Nei, svo er ekki. Önnur náman (Hrúthamrar) var áður í rekstri og námusvæðið við Hof er í gildandi skipulagi skilgreint sem landbúnaðarsvæði. Ekki verður séð að neitt verndargildi eða sérstaða sé í því landi sem þar verður raskað.*

1c: Eykst umfang landnýtingar verulega umfram það sem fyrir er eða fyrirhuguð samkvæmt skipulagi? Til dæmis áform um verulega aukningu á byggingarmagni eða starfsemi.

*Nei, báðar námurnar eru fremur litlar.*

1d: Nýtur svæðið verndar svo sem vegna náttúru- og/eða menningarminja?

*Nei, engin slík vernd er fyrir hendi.*

2a: Er stækkun reits eða landfræðilegt umfang nýs landnotkunarreits verulegt? Sem viðmið má almennt líta á 3 ha sem verulega breytingu, þótt það sé háð mati hverju sinni.

*Nei, námurnar eru langt innan við 3 ha.*

2b: Felur tillagan í sér ákvæði um byggingarmagn eða starfsemi sem hefur áhrif á stórt svæði?

*Nei.*

2c: Er tillagan líkleg til að hafa veruleg áhrif innan og/eða fyrir utan skipulagssvæðið? Getur til dæmis varðað umhverfisáhrif svo sem af völdum loftmengunar eða að fyrirhuguð uppbygging hafi áhrif á sambærilega landnotkun/landnýtingu annarsstaðar í sveitarfélaginu eða bein áhrif á aðliggjandi svæði.

*Nei.*

3a: Er breytt landnotkun eða landnýting samkvæmt tillögunni líkleg til að hafa mikil áhrif á einstaka aðila, svo sem vegna hávaða, lyktar, titrings, ryks, ásýndar eða umferðar?

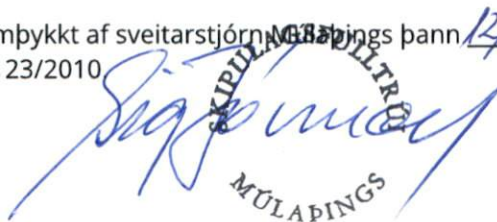
*Nei, ekki mikil áhrif en jarðvinnu fylgir óhjákvæmilega einhver hávaði og ryk.*

3b: Leiðir breytt landnotkun til þess að verðmæti eða hagnýting fasteignar skerðist umfram það sem vænta má miðað við óbreytta landnýtingu eða óbreytt skipulag?

*Nei.*

## Áritun

Breyting þessi var samþykkt af sveitarstjórn Múlaþings þann 12/5 '21 í samræmi við 2. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010



Handwritten signature of Sigurður Múlaþingsskipulagsráðgjafi, with a circular stamp that reads "SKIPULAGSSTOFNUN MÚLAÞINGS".

Breyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun þann 2/7 2021 í samræmi við 2. mgr. 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.



Handwritten signature of Skipulagsstofnun.

